

EL NOSTRE JUTJAT DE PAU I ELS SEUS JUTGES

per Mercè Giralt

El Jutjat de Pau i els seus jutges han ocupat un espai important en la vida dels pobles. El càrrec de jutge dóna prestigi; se suposa que, per ocupar-lo, s'ha escollit la persona idònia entre els veïns d'enteniment clar i recta conducta. Hem volgut la curiositat per esbrinar els noms dels allelencs que han estat jutges, tirant enrera en el temps, fins que la documentació de què actualment disposa el Jutjat ho permet. També volem saber una mica com funciona el Jutjat.

L'actual jutge, el senyor Joaquim Bancells i Pons, ens dóna tota mena de facilitats per aconseguir-ho. Mercès a la seva col.laboració sabem que el primer Jutge de Pau d'Allella que consta en el Registre local fou José Clota (1873-1879). A aquest li correspongué, per ordre del jutge de Primera Instància de Mataró, fer un índex on constessin nom, cognoms, naturalesa, edat, estat, domicili i data en que varen celebrar el seu matrimoni totes les persones que ho haguessin fet des de l'establiment del Registre Civil fins el 10 de setembre del 1874, data en la qual van ser cremats els llibres d'actes per un escamot carlista que envaí el poble (no tenim constància de com s'ho va fer el jutge Clota per confeccionar l'esmentat índex, que, efectivament, existeix al Jutjat).

Després de José Clota varen ocupar el càrrec:

- 1879 Juan Bernadas Nirell
- 1879 Miguel Lluch Corbera
- 1881 Camilo Comulada Garriga
- 1883 Juan Arenas Arenas
- 1885 José Cabús Arisa
- 1887 José Clota Arenas

- 1889 Luis Duran Grífol
- 1891 José Cabús Arisa
- 1892 Camilo Comulada Garriga
- 1895 José Bruy Regàs
- 1897 José Clota Arenas
- 1899 Bruno Maurell Vilarós
- 1901 José Colomer Giralt
- 1903 Francisco Arenas Aymar
- 1908 Juan Barnadas Madurell
- 1914 Juan Coll Guàrdia
- 1923 José Colomer Giralt
- 1928 José María Barnadas Mestres
- 1930 Juan Barnadas Carreras
- 1934 Elías Medir Casellas
- 1936 Artur Suñé Masià
- 1937 Manuel Cunill Costa
- 1939 Pedro Gorchs Suaqué
- 1939 Juan Noguera Puig
- 1946 Lluís Casals Puig
- 1948 Rosendo Colomer Serra
- 1960 Pedro Palau Bonamusa
- 1963 Luis Font Ramentol
- 1964 Juan Alsina Dalmau
- 1970 Francisco Brutau Giralt
- 1985 Juan Duran Colomer
- 1990 Joaquim Bancells Pons

Observant aquesta llista de noms ens adonem de que el període que els jutges ocupaven el càrrec variava molt segons les èpoques i també de que alguns cognoms hi són força freqüents. Així mateix, podem veure que hi ha hagut jutges que repetien en el càrrec després d'haver-ho deixat durant un temps.

JOAQUIM BANCELLS

Barber i Jutge de Pau, algun cop les dues feines s'han interferit obligant-lo a fer passar l'una al davant de l'altra?

—No ha estat aquest cas, ja que estic jubilat.

—Pot fer-nos una relació esquemàtica de quines són les obligacions actuals d'un Jutge de Pau?

—Bé, cal tenir al corrent el Registre Civil: matrimonis, naixements, defuncions...; assistir a embargaments, facilitar als ciutadans la documentació que necessitin, sempre que sigui de competència del Jutjat; donar curs a citacions de compareixença vers altres jutjats. També hem de prendre declaracions i admetre i tramitar denúncies. Rebem atestats de la Guàrdia Civil que precisen ser tramesos al Jutjat de Guàrdia corresponent... Algun cop s'ha d'actuar en actes de conciliació, o sigui intentar que dues persones, grups, etc., que estan enfrontats, abans de formalitzar cap denúncia, recapacitin, s'ho pensin dues vegades i l'assumpte s'acabi el millor possible. En una paraula, posar pau, o almenys provar-ho. Hi ha també altres feines a fer, i una de les més desagradables és la d'assistir a l'aixecament dels cadàvers de les persones que han mort violentament.

—S'ha d'estudiar algun reglament, fer algun curs o superar alguna prova per a ser jutge?

—No fa falta haver estudiat la carrera de Dret. El Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya ens envia uns llibres dels quals ens servim com a normativa i la pràctica hi ajuda força.

—Creu doncs que s'hauria de seguir un aprenentatge abans de responsabilitzar-se de les missions que ens ha enumerat?

—Potser sí. Ara, però, és precís -millor dit, indispensable- proveir-se d'un secretari eficient. I en aquest jutjat ho hem aconseguit. N'estic molt content.

—A part d'omplir paperassa i d'actuar una mica com assessor quina altra labor té el secretari?

—Entre les seves obligacions hi figura també la d'assistir als desnonaments, prendre nota de les declaracions i de les denúncies que s'efectuen davant del jutge.

—Quin moviment té actualment el Jutjat d'Allella? Casaments, defuncions, naixements...

—Doncs mira, ara en té força. De casaments, durant el 1991, en vam celebrar uns dos-cents. Les defuncions han pujat molt, i no pas perquè hagi augmentat l'index de mortandat. La causa rau en el fet de que s'han instal·lat al poble varies residències de diguem-ne tercera edat, i com que totes les defuncions han de passar pel Jutjat... Pel que fa als naixements, durant el 1991 en vam tenir trenta-tres i la xifra augmenta. No és pas perquè vinguin al món més criatures, sinó perquè, per una llei del passat juliol, els pares que ho desitgin poden inscriure els fills al municipi on estan empadronats i no, obligatòriament com fins ara, al municipi de la clínica on la mare infantava.

—S'ha trobat en alguna situació que sigui interessant de contar?

—Potser sí. Un dia va comparèixer una parella perquè els casés. Tot els semblava molt bé, estaven decidits, però posaven una condició: no volien cap bandera a la sala. Varen afirmar que no hi creien i que si no les treia no es casarien. No va haver-hi res que els fes entendre que les banderes no les podia treure de cap manera. Els vaig suggerir que anessin a casar-se a l'església, que allí no hi havia cap bandera, però no, ells tampoc no creien en l'Església. Veient que no els podia convèncer, els vaig indicar que el millor que podien fer era sortir al carrer i trencar un plat. Se'n van anar i no els he vist mai més. En una altra ocasió, al mig de la cerimònia, els convidats van començar a armar tal escàndol amb crits de "Que vivan los novios! Que vivan los novios!" i altres per l'estil, que em vaig veure obligat a amenaçar-los amb suspendre la cerimònia si no es prenien l'acte amb la seriositat que corresponia. I com aquest altres casos...»

Ens acomiadem del senyor Joaquim Bancells, després d'agrair-li el temps que ens ha dedicat i ens disposem a parlar breument amb els altres tres jutges de la llista que són entre nosaltres, a fi d'obtenir una visió més completa del que fou el nostre Jutjat de Pau en el passat immediat.

(Circular stamp)

Registro civil del pueblo de Aella

Índice que se expresa a la vuelta del nombre y apellidos, naturaleza, edad, estado y vecindad de las personas que contrajeron matrimonio y fechas de su celebración, en este Ayuntamiento municipal, desde el establecimiento del Registro civil hasta el día 10 de Setiembre de 1874, en cuyo día fueron quemados los dos libros de actas de matrimonios por una partida carlista que invadió este pueblo; y se hace este índice en virtud de orden del Sr. J. Sr. Juez de 1.ª instancia del partido de Espatón para suplir los 2.ª libros de actas quemados de que se ha hecho mérito, los cuales comprendían precisamente los matrimonios que comprende el índice que sigue a la vuelta

LLUÍS FONT

—Senyor Font, vostè va ser Jutge de Pau durant uns dos anys aproximadament; considera que va ser un període interessant?

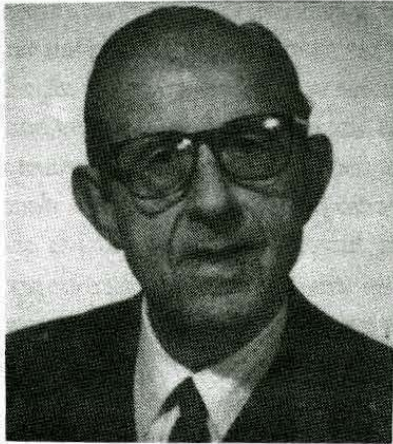
—No m'acabava d'agradar, no m'hi sentia còmode. La prova del que dic és que tan aviat com vaig poder, vaig deixar-ho. Quan em varen nomenar, ja no hauria acceptat, si no fos que era quasibé obligatori fer-ho.

—Van haver-hi casos problemàtics al Jutjat mentre vostè va ser-hi?

—Es pot dir que no, tan sols tràmits corrents de sempre, si exceptuem un cas molt essencial.

»Un home del poble cada dissabte bevia en excés i causava escàndols. Un dia el vaig fer ficar a la presó (un calabós que hi havia al poble). El diumenge encara hi era, sense menjar res. La seva dona va venir a portar-li queviures. Quan els vaig tenir plegats, els vaig dir que el deixaria anar amb la condició que es presentés a mi tots els dissabtes. Ho va fer i deixà la beguda.

»Un altre cas: una nit durant una festa, certa persona va començar a molestar tothom; el vaig cridar a l'Ajuntament i el vaig fer comparèixer allí cada matí durant molts dies. O això o portar-lo a Mataró, vaig dir-li. No li quedava cap altre remei que obeir. D'aquesta manera procurava arreglar les qüestions que se'm presentaven per resoldre.

FRANCESC BRUTAU

—Vostè va ser Jutge de Pau d'Alcella durant molts anys. Com es va produir el seu nomenament?

—En aquella època, el jutge s'assabentava que ho era quan ja havia estat designat. Es presentava un terna i l'autoritat superior n'escollia un nom. Així de senzill. A mi em va portar la notícia el senyor Alzina, que aleshores era jutge. No hi havia possibilitat de renúncia. El protocol del diem-ne traspàs de poders va tenir lloc al jutjat i de manera molt simple, amb una curta cerimònia. Recordo que el secretari no hi va ser -em sembla que estava malalt- i es va encarregar de la paperassa el suplent. Si bé a esdevenir jutge s'hi arribava de cop i volta, deixar de ser-ne, en el meu cas, va resultar prou complicat. Per motius de feina, d'edat, etc., vaig demanar el cessament. L'ordre havia d'arribar del Jutjat de Mataró. Va passar molt de temps i, veient que no venia, em vaig adreçar a l'Audiència de Barcelona. Allí m'informaren que ja el tenia concedit i que feia dies que la documenta-

ció era a Mataró. Vaig presentar-m'hi; serien les deu del matí, i veient que m'anaven fent passar amb raons i que si me'n tornava a casa no me'n sortiria, vaig manifestar que no em mouria fins que no tingués l'ordre a les mans. En vaig sortir a les dues de la tarda amb el que hi havia anat a buscar. Arribant a casa vaig escriure quatre cartes: a l'alcalde, al rector, al suplent i al fiscal, donant-los la notícia. Era el dia 24 de desembre. Vaig plegar, realment, el dia 28, els Sants Innocents.

—La seva època fou de canvis socials profunds. Un d'ells, els casaments al Jutjat. Van suposar per a vostè una podriem dir-ne contrarietat si, com suposem, no s'avenen massa amb les seves creences religioses?

—Dir que varen representar una contrarietat no és exacte. Si que és cert que aquesta modalitat de casament no s'avenia, ni s'avé, amb les meves creences religioses, però ho havia de fer i ho vaig fer. El primer casament civil en què em va tocar intervenir fou pels voltants de l'any 1981. Per tal de donar-hi una mica de solemnitat, vaig redactar un curt parlament dirigit als futurs esposos, on els feia notar la importància de l'acte i també a què es comprometien l'un respecte a l'altre, a partir d'aquell mateix moment. Val a dir que molts d'aquells primers casaments foren entre parelles que aprofitaven l'oportunitat que els oferia el divorci, restablert feia poc, per legalitzar situacions que ja es donaven de fet. Des d'aquest punt de vista, es pot considerar positiu.

—Voldria explicar-nos algun fet curiós en el qual vostè va intervenir?

—Un dia va comparèixer una parella per sol·licitar un certificat de matrimoni. Com és lògic, els vam preguntar en quina data s'havien casat. Es miraren perplexes: "Que cuándo nos casamos?" No se'n recordaven pas. Després de molt rumiar, la dona trobà un punt de referència. "Me parece que fue por la fiesta del Pilar". Més valia això que res, però... de quin any? Impossible esbrinar-ho. I ja ens tens remenant papers fins a trobar-ho. Quan se n'anaven -ja amb el certificat a la butxaca- la dona s'exclamava: "Si tuviéramos hijos esto no nos pasaría". Curiós, oi? I un altre fet en certa mesura divertit, va succeir quan encara érem al Jutjat annexe a les dependències de l'Ajuntament, abans que es bastís l'actual edifici. La Caixa era a l'antiga Escola i nosaltres fèiem servir els vàters d'aquest edifici. Aleshores el secretari que teníem patia de la pròstata i molt sovint s'aixecava de l'escriptori per acudir-hi. Però a La Caixa feien obres -em sembla que preparant el trasllat a la nova seu- i el bon home, en fer la primera visita al vàter, es va trobar amb la porta d'accés totalment tapiada, com si no hagués existit mai. Pots figurar-te l'expressió de la cara del secretari!

I el senyor Brutau somriu, recordant aquest període força llarg de la seva vida.

JOAN DURAN

—Què va passar quan li proposaren d'acceptar el càrrec de Jutge de Pau?

—De bell antuvi em va deixar fred, no m'ho esperava. Per altra banda no m'hi veia amb cor. Em feia l'efecte que les obligacions que comportava el càrrec devien ser massa complicades per una persona com jo, fins aleshores allunyada de tot el referent a jutjats. Més endavant em vaig adonar que ho podia assumir prou bé.

—Ocupa moltes hores, la feina de jutge?

—Podria dir que cal dedicar-hi força temps i atenció. S'han de firmar molts documents, després de llegir-los per tal de saber allò que es firma. És una responsabilitat del jutge i de ningú més. Molta documentació arriba del jutjat de Mataró i no pots negar-te a firmar-la; s'ha de llegir i donar-li curs el més ràpidament possible. Aquesta part de la feina és força pesada. Hi ha altres coses... de vegades es poden alleugerir una mica les penes imposades.

»Un cop, per exemple, en el cas d'una persona condemnada a presó durant tres dies, per un accident de circulació, es pogué commutar la pena per la d'arrest domiciliari. A voltes es donen circumstàncies així, i és agradable de poder-ho fer.

—El fet de tenir vostè un restaurant el va fer dubtar abans d'acceptar el càrrec -per allò de la disponibilitat que cal tenir-, o va ser més aviat un factor positiu de cara a decidir-se?

—Més aviat positiu. En aquella època el Jutjat

obria de sis a vuit el vespre. Un hora tranquil·la al restaurant. Encara que llavors jo era president del Gremi d'Hosteleria de la província de Barcelona, vaig poder compaginar la tasca inherent als dos càrrecs amb la meva pròpia professió.

—Pot dir-nos en quines ocasions ha trobat més feixuga la tasca de Jutge de Pau i quan li ha proporcionat les millors satisfaccions?

—De satisfacció se n'experimenta tan bon punt t'adones de que ofereixes un servei a la col·lectivitat. De feines feixugues... a primera vista pot semblar la més desagradable l'aixecament de cadàvers de persones que han mort de manera violenta o sospitosa; de fet ho és, però força suavitzada perquè només hi prens part per ordenar l'aixecament del cos. El metge és qui dictamina l'òbit, i la Policia Municipal i els membres de la Creu Roja són els qui s'enduen el difunt en una ambulància. La tasca del jutge és, doncs, mínima. Feixuc ho va ser per a mi constatar el gran nombre d'enveges que el fet de ser nomenat Jutge de Pau va fer sorgir en persones que no van saber estar a l'alçada deguda. Hi va haver qui establia una relació íntima entre el càrrec i el meu local de restauració, anant més enllà del que la correcció permet. Després, en deixar de ser jutge, també va haver-hi qui assegurava que el meu negoci anava en davallada. Aquestes coses dolent, i més si no són certes. El cert és que el restaurant té concedida, des de fa quatre anys (i és revisada cada any), una estrella en la qualificació de la guia Michelin. Si tenim en compte que a Catalunya només hi ha trenta-dos restaurants que la tenen, quatre que en tenen dues, i cap de tres, es pot mesurar prou clarament com funciona el negoci.

—Alguna experiència curiosa per participar-nos?

—Curiosa? Podria ser-ho el nombre de casaments que es feien durant el meu segon any en el càrrec. Arribaren a ser uns quinze setmanals de promig, principalment degut a que els Jutjats de la rodalia no en celebraven ni el dissabte ni el diumenge, i a Alella sí. Un succés ben especial va ocórrer el dia que dos metges i un guàrdia municipal van venir a cercar-me molt preocupats. Es temien que un pacient s'hagués suïcidat o estés a punt de fer-ho. Des de feia estona l'esperaven a la consulta -on tenia hora demanada- i l'home no acudia. Trucaven a casa seva i ningú no contestava. L'home patia una malaltia nerviosa i... tots plegats ens dirigirem al seu domicili. Per evitar d'estabellar la porta, després de tustar-la repetidament, vam decidir d'entrar per la finestra. Al menjador, da-

munt de la taula, hi havia el periòdic del dia obert, una tassa de cafè a mig prendre i un tub de pastilles amb part del contingut escampat. Ens vam témer el pitjor. Regiràrem tota la casa: habitacions, armaris, lavabos... ja no sabtem on mirar i ens disposàvem a anar-nos-en, quan se'm va acudir de donar un cop d'ull a sota el llit; era poc probable, però... Em vaig ajupir i allí, arraulit, hi havia el nostre home mirant-me amb uns ulls com unes taronges. Ens va costar prou de treure'l del seu amagatall. Quan ho vam aconseguir, els metges se l'endugueren a la consulta per fer-li una revisió que li ben calia. De vegades passen coses semblants, però per sort, no gaire sovint.

ROSER ARENAS

Ens ha sorprés agradablement saber que, per primera vegada, una dona té pendent el nomenament de suplent del Jutge de Pau d'Alella. Per aquest motiu li fem unes preguntes.

—El fet de ser dona, pesa?

—Sí que pesa, i molt; pesa en el sentit negatiu. Una dona -no és pas el meu cas i menys en la qüestió que ara ens ocupa- sempre ha de lluitar força més que no pas un home per aconseguir un lloc de treball. Si es presenten per a cobrir un lloc vacant dues persones d'ambdós sexes, en igualtat de capacitació, d'intel·ligència, etc., el treball és concedit a l'home. No és just, però és veritat. Jo no estic completament d'acord amb les feministes, però sóc conscient que sense la seva labor al llarg de molts anys actualment la dona fóra encara menys valorada.

—Quina impressió et produeix el pensar que podràs casar les parelles?

—Mira, de mica en mica, he anat entrant dins l'ambient dels casaments civils. Quan en Joan Duran era jutge, un dia em va demanar de cantar el "Cant dels ocells" i l'"Ave Maria" en un casori. Ho vaig fer i des d'aleshores ho he repetit desenes de cops. (Ara s'escau de dir que a Alella sempre s'ha procurat donar a aquestes cerimònies la solemnitat que els pertoca degut a la importància que tenen en el context social).

»Així m'he anat ficant en el món dels casaments civils. He assistit també a molts com espectadora convidada. Em semblen prou dignes. Ara bé, la idea de que un dia potser hi hauré d'intervenir, diguem-ne com oficiant, em fa respecte, m'emociona, i d'aquests dos sentiments en neix la por de no donar la talla, de no posseir la dignitat que li escau a un jutge en aquestes circumstàncies, i en totes, és clar.»

—Ens agradaria saber, des de la teva perspectiva, quin consideres que és el paper principal del Jutge de Pau en un poble?

—Em sembla que la segona paraula que dona nom al càrrec el defineix plenament: PAU. Intervenir -en tot allò que sigui al seu abast- perquè la pau es restableixi en la convivència de cada dia, o almenys no s'alteri, crec que ha d'ocupar un lloc molt principal en les actuacions d'un jutge. M'agradaria poder contribuir a resoldre desavinències personals.

—T'illusionen o et preocupen les missions que pots haver de complir durant les possibles absències del jutge titular?

—Les dues coses alhora. Fins ara, només he estat mestressa de casa; d'aquí endavant, és possible que intervingui en una labor social més àmplia. Això m'illusiona, com a persona i també com a dona. En canvi, em preocupa el pensament de que potser no sabré fer-ho prou bé. Substituir un Jutge de Pau pot ser difícil, i més si tenim present el nivell que han aconseguit els del nostre poble, com ens en dona un exemple l'actual Jutge de Pau, el senyor Joaquim Bancells.

Abans de deixar la Roser Arenas i els personatges d'aquest número, ens permetem de recordar al lector que a la secció de *Cartes al Director* hi publiquem una notificació que precisament ens ha fet arribar la Roser Arenas en motiu del seu nomenament de jutgessa suplent. ■